Lietas Nr. C29 7268 12
Lietas arhīva Nr. C29 1416 14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2014.gada 18.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ķeire
ar tiesas sēdes sekretāri A.Gromovu

atklātā tiesas sēdē , Rīgā, Lomonosova ielā 10, izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu, vienošanas izbeigšanu daļā

Tiesa
konstatēja:

2012.gada 10.augustā prasītājas /pers. A/ pilnvarotā pārstāve cēla Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda, ikmēneša uzturlīdzekļu piedziņu, kuru vēlāk vairākkārtīgi grozījusi , lūdzot tiesu :

- piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļu parādu EUR 2398,97, kas izriet no 2010 .gada 29.martā pušu starpā noslēgtās Vienošanās 3.punkta.
- izbeigt ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu t.i. no 2012. gada 10.augusta atbildētāja pienākumu maksāt uzturlīdzekļus saskaņā ar 2010.gada 28.marta Vienošanos par uzturlīdzekļu piedziņu 3.punktu.
- piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus dēla /pers.D/ / uzturam Ministru Kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, sākot no prasības celšanas dienas t.i. no 2012.gada 10.augusta līdz 2013.gada 31.decembrim Ls 60 (EUR 85,37) apmērā, bet no 2014.gada 1.janvāra EUR 96 apmērā.

Prasībā un iesniegtajos grozījumos norādīts, ka 2010.gada 8.jūnijā šķirta pušu laulība.

Pušu laulībā /datums/dzimis dēls /pers. D/.

2010.gada 29.martā puses noslēgušas Vienošanos, saskaņā ar kuru vienojušās, ka bērns /pers. D/ dzīvos kopā ar prasītāju, bet atbildētājs labprātīgi maksās uzturlīdzekļus savu iespēju robežās, bet ne mazāk kā valsts noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Atbildētājs nekādā veidā nerūpējas par dēlu un uzturlīdzekļus dēla uzturam nepārskaita. Savu attieksmi pret vecāku pienākumu nepildīšanu attaisno ar to, ka viņam nav līdzekļu.

Līdz ar to atbildētājam ir sakrājies uzturlīdzekļu parāds EUR 2398,97 par laika periodu no Vienošanās noslēgšanas 2010.gada 29.marta līdz 2012.gada 10.augustam.

Tā kā atbildētājs bērnu uzturam uzturlīdzekļus labprātīgi nemaksā, nekādu citu materiālo palīdzību nesniedz un labprātīgi nepilda 2010.gada 29.marta starp pusēm noslēgto Vienošanos, prasītāja lūdz ar prasības celšanas dienu izbeigt vienošanās 3.punktu un turpmāk piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna /pers. D/ uzturam Ministru Kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, sākot no prasības celšanas dienas t.i. no 2012.gada 10.augusta līdz 2013.gada 31.decembrim Ls 60 (EUR 85,37) apmērā, bet no 2014.gada 1.janvāra EUR 96 apmērā.

Prasība pamatota uz Civillikuma 177.,179.,180 . pantiem.

Rakstveida paskaidrojums par prasību atbildētājs nav sniedzis.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve /pers. E/ prasību uzturēja uz prasībā un pēdējos prasības grozījumos norādītajiem pamatiem un apmērā. Paskaidrojot, ka atbildētājs bērnu uzturam līdzekļus nedod, arī pēc prasības celšanas uzturlīdzekļi nav maksāti.

Atbildētājs/pers. B/ uz tiesas sēdi nebija ieradies.

Par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots uz prasībā norādīto adresi , kā arī tiesas pavēste vienlaicīgi nosūtīta caur Tieslietu ministrijas Tiesiskās sadarbības departamenta Tiesu sadarbības nodaļu uz Vāciju, kur atrodas atbildētāja deklarētā dzīvesvieta. Tiesas dokumenti atbildētājam ir izsniegti 2014. gada 26.jūnijā

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai persona piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē ,deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Tiesa atzīst, ka tā savu pienākumu par tiesas sēdes paziņošanas laiku un vietu ir izpildījusi.

Nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. pantā noteiktos lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē.

Noklausījusies prasītājas pilnvarotās pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus to kopsakarībā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Eiro ieviešanas kārtības likuma 32.panta otrās daļas 2.punkta „a" apakšpunktu, ja tiesvedība civillietās uzsākta līdz euro ieviešanas datumam, bet spriedums (nolēmums) taisāms pēc2014.gada 1.janvāra, lietu pabeidz izskatīt lietā „operējot" ar summām latos, bet nolēmumā tās konvertējot saskaņā ar Padomes noteikto maiņas kursu (1 euro = 0,702804 lati) un noapaļojot saskaņā ar Euro iesviešanas kārtības likuma 6.pantu, norādot summu gan latos (informatīvi), gan euro

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2010.gada 8.jūnija spriedumu šķirta pušu laulība (l.l.6).

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības kopijas (l.l.11) redzams, ka nepilngadīgā /pers. D/, dzimuša /datums/, vecāki ir prasītāja /pers. A/ un atbildētājs /pers. B/.

2010 .gada 29.martā puses noslēgušas „Vienošanos par uzturlīdzekļu apmēru un laulības šķiršanu „ (l.l.7), puses vienojušies par to ,ka bērns

/pers. D/ dzīvos pie prasītājas, kura īstenos ikdienas aizgādību un uzturlīdzekļu apmēru t.i. atbilstoši Vienošanās 3. punktam, atbildētājs apņēmies maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna /pers.D/ uzturam savu iespēju robežās, bet ne mazāk kā valsts noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, sākot no vienošanās parakstīšanas brīža (2010.gada 29.marta) līdz brīdim, kad bērns pats spēs sevi apgādāt.

Civillikuma normas neaizliedz vecākiem jebkādā veidā vienoties par materiālās palīdzības nodrošināšanu bērna audzināšanai un tas nav pretrunā ar Latvijas Republikas Bērnu tiesības aizsardzības likuma normām, ANO Bērnu tiesību deklarācijas un bērnu tiesību konvencijas normām.

Vienošanās aktam, kas noslēgts starp pusēm, ir tiesiska nozīme un tas rada saistību, kas jāpilda atbilstoši Civillikuma 1587.pantam.

Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

No prasības pieteikuma un prasītājas pārstāves paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet , ka atbildētājs nav izpildījis savas saistības par uzturlīdzekļu maksāšanu, kas izriet no pušu noslēgtās Vienošanās.

Saskaņā ar prasītājas iesniegto aprēķinu (l.l. 127) nesamaksāto uzturlīdzekļu parāds par laika periodu no 2010. gada 29.marta, tas ir laika, kad bija noslēgta Vienošanās līdz 2012.gada 10.augustam (prasības celšanai) sastāda EUR 2398,97

Saskaņā ar noslēgto Vienošanos atbildētājs apņēmies maksāt bērnam uzturlīdzekļus vismaz minimālajā apmērā. Uz Vienošanās noslēgšanas brīdi bērnam /pers. D/ bija pilni septiņi gadi.

Saskaņā ar 2003.gada 1.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.348 „Par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" ,minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam no piedzimšanas līdz 7 gadu vecumam ir ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Uz Vienošanās noslēgšanas laiku 2010.gada 29.martu līdz 2010.gada 31.decembrim minimālā darba alga valstī bija Ls 180, līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs bija Ls 54 (EUR 76,84). No 2011.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim valsts noteiktā minimālā alga bija Ls 200 mēnesī un minimālais uzturlīdzekļu apmērs bija Ls 60 (EUR 85,37).

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas pārstāves iesniegto aprēķinu par uzturlīdzekļu parādu ,no kura izriet, ka uzturlīdzekļu parāds ir EUR 2398,97 . Parāds aprēķināts sekojoši, sākot no 2010.gada 29.marta līdz 2010.gada 31.decembrim par 9 mēnešiem EUR 76,84 (Ls 54) x 9= EUR 691,52 (Ls 486). Par laika periodu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 31.decembrim par 12 mēnešiem EUR 85,37 (Ls 60)x 12= EUR 1024,47 (Ls 720) un par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 10.augustam par 8 mēnešiem EUR 85,37 (Ls 60)x 8 = EUR 682,98 (Ls 480). Tādejādi kopējā uzturlīdzekļu summa sastāda EUR 2398,97 (EUR 691,52 + EUR 1024,47 + EUR 682,98= EUR 2398,97).

Ievērojot minēto, atbildētājam jāpilda ar vienošanos uzņemtās saistības un jāatlīdzina prasītājai nesamaksāto uzturlīdzekļu parāds EUR 2398,97 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu, vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, un kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Ņemot vērā, ka atbildētājs nepilda pušu noslēgto Vienošanos, tiesa atzīst, ka Vienošanās turpmāka atstāšana spēkā daļā par uzturlīdzekļiem, neatbilst bērna interesēm, jo bērna interesēs ir saņemt uzturlīdzekļus regulāri .

Tiesas ieskatā vienošanās nav sasniegusi mērķi, lai bērnam būtu regulāri uzturlīdzekļi, jo atbildētājs to nepilda.

No Civillikuma 1402.panta izriet, ka viena un tā pati saistība var pastāvēt vai nu uz likuma, vai uz līguma (vienošanās) pamata.

Ņemot vērā, ka prasītāja ir izvēlējusies uzturlīdzekļus piedzīt uz likuma, nevis tiesiska darījuma pamata, pamatots ir prasījums par 2010.gada 29.marta pušu noslēgtās Vienošanās atzīšanu par spēkā neesošu daļā. Tiesa uzskata, ka Vienošanās daļā izbeidzama ar 2012.gada 10.augustu (prasības celšanas dienu).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērniem izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesas sēdē konstatēts, ka atbildētājs bērnu uzturēšanā nepiedalās.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kas kā jau minēts šajā spriedumā uz prasības celšanas brīdi bija EUR 85,37 (Ls 60). .

Arī saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam no 7 līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ir 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" noteic, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros sākot no 2014.gada 1.janvāra ir EUR 320. Tādejādi no 2014.gada 1.janvāra minimālais uzturlīdzekļu apmērs ir EUR 96 apmērā.

Tiesas ieskatā, atbildētājam ir jārūpējas par bērnu uzturēšanu un šis pienākums negulstas tikai uz prasītāju.

Ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja minimālo uzturlīdzekļu apmēru, nav pamata izvērtēt atbildētāja mantas stāvokli, jo noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs ir jāmaksā neatkarīgi no mantas stāvokļa un katram bērnam, neatkarīgi no tā vai viņš dzīvo kopā ar vecāku vai nē ir vienādas tiesības saņemt uzturu vismaz likumā noteiktā minimālajā apmērā.

Šobrīd bērns /pers. D/ ir 11 gadus vecs un atbildētāja pienākums ir nodrošināt bērna uzturam uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta Noteikumos noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 9.jūnija lēmumu apmierināts prasītājas pārstāves pieteikumu par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā lietā uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas dienas 2012.gada 10.augusta , ieskaitot sprieduma izpildē summas, kas samaksātas saskaņā ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 9.jūnija lēmumu par par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tādejādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva EUR 376,73, kas aprēķināti no summas EUR 3550,97 (uzturlīdzekļu parāds EUR 2398,97 + uzturlīdzekļi EUR 1152,00(uzturlīdzekļi par gadu EUR 96 x 12) un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas b) apakšpunktu, kas nosaka , ka valsts nodeva aprēķināma no 2135 euro līdz 7114 euro, — 320,10 euro plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134 euro.

Kā arī no atbildētāja valsts labā piedzenami saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu EUR 29,45.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204-1 .pantu, atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei .

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 193.p., tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt

Piedzīt no /pers. B/ , personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļu parādu EUR 2398,97 (divi tūkstoši trīs simti deviņdesmit astoņi euro 97 centi) apmērā par laika periodu no 2010.gada 29.marta līdz 2012.gada 10.augustam.

Izbeigt ar 2012.gada 10.augustu , 2010.gada 29.marta Vienošanās, kas noslēgta starp /pers. A/ un /pers. B/ 3.punktu, ar kuru /pers. B/ labprātīgi apņēmies maksāt uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam.

Piedzīt no /pers. B/ , personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam euro 85,37 (astoņdesmit pieci euro 37 centi), (Ls 60) apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2012.gada 10.augusta līdz 2013.gada 31.decembrim.

Piedzīt no /pers. B/ , personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam euro 96,00 (deviņdesmit seši euro) mēnesī , sākot no 2014.gada 1.janvāra , bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai.

Pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 9.jūnija lēmuma par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ ,ieskaitot sprieduma izpildē, saskaņā ar šo lēmumu samaksātās uzturlīdzekļu summas.

Piedzīt no /pers. B/ , personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 376,73 (trīs simti septiņdesmit seši euro 73 centi).

Piedzīt no /pers. B/ , personas kods /personas kods/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 29,45 (divdesmit deviņi euro 45 centi) apmērā.

Noteikt termiņu labprātīgai sprieduma izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu prasītāja var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 29.decembra, bet atbildētājs 20 dienu laikā no sprieduma saņemšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 29.decembrī

Tiesnese D.Ķeire